

Figuur 3b: resultaat L-band planningconferentie Maastricht Bron: DGTP Den Haag

d. Problematiek L-band planning lokale omroep

De in 2002 verworven allotments in de L-band bieden voor Nederland een landelijke dekking. Daarmee is het mogelijk om alle regionale (13) en lokale omroepen (± 330) te faciliteren via de L-band. Er is immers theoretische ruimte voor $5 \cdot 7$ maal $117 = 584 - 819$ omroepen in de L-band. Een dergelijke benadering heeft echter een zwaarwegend mediapolitiek nadeel.

De zeven programma's in de multiplex zijn namelijk in het gehele gebied van de allotment te beluisteren. De mediapolitieke taak van lokale omroepen kan in dit geval onder druk komen te staan. Immers, in een klein regionaal verzorgingsgebied (omvang allotment) zijn onbedoeld meerdere lokale omroepen te ontvangen. Bovendien wordt op deze manier inefficiënt gebruik van frequentieruimte geïntroduceerd (verspil) waarmee veel publieke lokale omroepen, bij toenemende druk op efficiënt ethergebruik vanuit geldend telecommunicatiebeleid, in de problemen zouden kunnen geraken.

Een oplossing zou kunnen zijn om binnen het SFN-zendernetwerk (Single Frequency Network) van een allotment het netwerk op te knippen en iedere gemeente binnen een allotment te voorzien van een eigen zender en programmakanaal. Deze techniek – bekend als 'local windowing' – brengt met zich mee dat de overige 6 kanalen binnen een multiplex moeten worden geblokkeerd en dat alle individuele opstelpunten moeten worden gesynchroniseerd. Daarbij is het volgens het rapport Borman allerminst zeker of deze techniek wel bevredigende resultaten oplevert. Belangrijke nadelen van deze techniek zijn het teniet doen

van de mogelijke netwerkefficiëntie (SFN-efficiëntie) en de drastische verlaging van capaciteit van T-DAB in de L-band. De allotments zijn bij local windowing uitsluitend nog aantrekkelijk voor de lokale verzorging, de distributie van regionale omroepen in dezelfde multiplex is bij deze techniek zelfs onmogelijk geworden. Verder is het op z'n minst merkwaardig te noemen om bij de kostbare opbouw van een local windowing infrastructuur te moeten investeren met als doel uitzendingen van 6 andere kanalen in de multiplex onmogelijk te maken. In de rapporten van Nozema, Broodkast Partners en Borman worden de technische nadelen van local windowing besproken en technisch onderbouwd. Borman is nog het mildst in z'n beoordeling als hij concludeert dat de diverse technieken voor local windowing onder de Eureka 147 standaard veel technische nadelen kent. Hij stelt voor om deze experimentele techniek alleen in het uiterste geval te beschouwen als een oplossing voor de digitalisering van kleinschalige radio.

Als laatste alternatieve mogelijkheid kan de zogenaamde 'timesharing' van lokale omroepen op één frequentie worden gezien. Daarbij spreken omroepen af hoe ze de 24 uitzenduren per dag programmatisch met elkaar verdelen, om vervolgens op een gezamenlijke frequentie uit te zenden. De knelpunten in de toekomstige distributie zouden in dit geval programma-inhoudelijke beslissingen tot gevolg kunnen hebben. Dit is voor de betrokken omroepen onbespreekbaar, omdat in de huidige lokale omroeppraktijk de meeste omroepen 24 uur per dag uitzenden (zonder raamprogramma) en timesharing dus een stap terug betekent. Zeker als wordt bedacht dat de omroepen zullen strijden om dezelfde populaire en schaarse 'time-slots' die essentieel zijn om luisterpubliek op te bouwen.

Het uitgangspunt: *alle lokale omroepen zenden via de L-band uit*, levert planingsproblemen op, maar niettemin is de L-band voor veel lokale omroepen wel een goede technische optie.

Als voorbeeld worden hieronder 2 regio's geschetst:

1. De L-band allotment voor Rotterdam (LO74) biedt een keurige dekking van de stad Rotterdam en de lokale omroep van Rotterdam. Ander lokale omroepen met hun verzorgingsgebied in deze kavel zijn Westland, Schiedam, Delft, Barendrecht, Hellevoetsluis, Capelle a.d. IJssel en anderen. De multiplex in de L-band is niet toereikend voor distributie van alle actieve lokale omroepen binnen dit allotment en is er dus ook geen plaats meer voor de regionale omroep. In totaal zijn in Zuid Holland 53 lokale omroepen actief in 85 gemeenten
2. Drenthe. De situatie in Drenthe levert voor lokale omroepen in de L-band geen knelpunten op. De L-band allotments lijken goed overeen te komen met de verzorgingsgebieden van de lokale omroepen. Bovendien is het beslag van de lokale omroepen in de multiplex beperkt tot 1 of 2 kanalen. In totaal zijn in Drenthe 8 lokale omroepen actief in 8 gemeenten.

Concluderend kunnen de lokale omroepen met een relatief groot verzorgingsgebied (zoals grote steden, gemeenten met een relatief groot geografisch oppervlak en zogenaamde streekomroepen, die meerdere gemeenten bedienen) gefaciliteerd worden in de L-band.

Het is dan ook zaak om te bekijken welke lokale omroepen met - inachtneming van de wettelijke taak - gefaciliteerd kunnen worden in de 117 allotments. Naar verwachting zal na analyse blijken dat een meerderheid van de lokale omroepen in de L-band kunnen worden geplaatst. Voor de overige lokale omroepen echter is echter een alternatief nodig vanwege planingsproblemen.